

Sygn. akt *IV U 746/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Preneta - Ambicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Saj

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **J. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.**

o emeryturę

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 30.05.2017r. znak: (...)

oddala odwołanie. -

SSO Ewa Preneta - Ambicka

Sygn. akt *IV U 746/17*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 listopada 2017 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. decyzją z dnia 30 maja 2017r znak: (...)powołując się na treść przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, negatywnie rozpatrując i załatwiając tą decyzją wniosek o emeryturę przez w/w odwołującego zgłoszony 6.06.2016 r. odmówił wnioskodawcy J. P. prawa do emerytury argumentując, iż nie spełnia on warunków wymaganych do jej uzyskania albowiem o ile udowodnił posiadanie na dzień 1.01.1999 r. co najmniej 15-letniego okresu pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, o tyle nie udowodnił posiadania na ten sam dzień, co najmniej 25-letniego stażu z tytułu okresów składkowych i nieskładkowych. Zakład nie uwzględnił okresu podlegania przez ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1.01.1987 r. do 1.01.1987 r. (jeden dzień), od 4.03.1987 r. do 31.12.1988 r., od 1.07.1996 r. do 15.07.1996 r., od 1.01.1997 r. do 24.02.1997 r., ponieważ okresy te pokrywają się z okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu z innych tytułów. Wskazano również, że okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu od 1.07.1992 r. do 30.06.1996 r. nie został zaś uwzględniony, dlatego, że składki od III kwartału 1992 r. do II kwartału 1996 r. nie zostały opłacone przez w/w odwołującego, co wprost wynika z wystawionego 8.12.2016 r. przez KRUS Oddział Regionalny w R. zaświadczenia nr (...). A także, że w zakresie okresu pracy w gospodarstwie

rolnym rodziców po ukończeniu przez J. P. 16 roku życia, tj. od 1.09.1971 r. do 20.06.1973 r., to organ rentowy nie uwzględnił tego okresu przede wszystkim z tego powodu, iż w okresie tym był on zatrudniony w (...) w R., gdzie - na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu był pracownikiem młodocianym, uczniem pobierającym praktyczną naukę zawodu.

J. P. od powyższej decyzji ZUS złożył odwołanie zarzucając, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych błędnie nie uwzględnił do ogólnego stażu sumarycznego wnioskodawcy wskazanych w decyzji okresów pracy w gospodarstwie rolnym jak również okresów ubezpieczenia społecznego rolników. Wnioskodawca podniósł nadto, że w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. z dnia 20 września 2016 roku znak: (...) - w sprawie o rentę - ZUS do ustalenia wysokości renty uwzględnił okresy składkowe: 28 lat, 7 miesięcy, 3 dni - tj. 343 miesiące oraz okresy nieskładkowe: 8 miesięcy i 1 dzień tj. 8 miesięcy. W konsekwencji odwołujący domagał się zmiany decyzji organu rentowego przez przyznanie mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., podtrzymując twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji i podnosząc raz jeszcze w bardzo obszerny sposób, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego stażu ubezpieczeniowego i wniósł o oddalenie odwołania.

Poza sporem pozostaje, że J. P. dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił ponad 24 lata 8 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Obecnie pobiera rentę. Posiada nadto staż z tytułu okresów pracy stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywanej w szczególnych warunkach wynoszący 18 lat 3 miesiące i 27 dni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. urodził się (...)r.. W dniu 6 czerwca 2016 r. J. P. złożył w ZUS Oddział w N. wniosek o emeryturę załączając posiadaną dokumentację. W oparciu o powyższe Zakład w dniu 30 maja 2017 r. wydał zaskarżoną decyzję, którą odmawiał w/w prawa do emerytury wobec nie wypełnienia ustawowych przesłanek. Wnioskodawca pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

J. P. był kolejno zatrudniony od 2 lipca 1973 r. do 9 września 1974 r. - w (...) w R., od 26 września 1974 r. do 7 czerwca 1975 r. - w Zakładach (...) w R., od 8 lipca 1975 r. do 31 grudnia 1975 r. - w (...) (...) K. zakładzie w L., od 15 stycznia 1976 r. do 3 lipca 1976 r. - w Zakładach (...) w R., od 3 sierpnia 1976 r. do 30 kwietnia 1977 r. - w (...) w R., od 16 maja 1977 r. do 5 listopada 1977 r. - w (...)w K., od 2 grudnia 1977 r. do 31 stycznia 1986 r. - w (...) Fabrykach (...) w S., od 18 marca 1986 r. do 8 kwietnia 1991 r. - w Przedsiębiorstwie (...) w R., od 9 kwietnia 1991 r. do 31 sierpnia 1992 r. - w firmie (...) spółka z o.o. w R., oraz od 15 września 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. - w firmie (...) spółce z o.o. w R.. Wszystkie te okresy pracy zostały uwzględnione przez organ rentowy w przebiegu stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy.

J. P. niezależnie od tego był zarejestrowany w ewidencji bezrobotnych w okresach od 10 listopada 1992 r. do 14 września 1993 r., od 13 lipca 1994 r. do 31 sierpnia 1995 r. (k. 60 I tomu akt), od 4 kwietnia 1996 r. do 30 lipca 1996 r. (k. 611 tomu akt). Z tym, że zasiłki z tego tytułu pobierał w okresach od 11 listopada 1992 r. do 31 sierpnia 1993 r., od 14 lipca 1994 r. do 13 lipca 1995 r., od 5 kwietnia 1996 r. do 15 lipca 1996 r. (okres zaliczony do stażu z tytułu okresów składkowych okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych, które są wskazane w zaświadczeniach Rejonowego Urzędu Pracy w S. i Powiatowego Urzędu Pracy w R.. Okresy te organ rentowy uwzględnił w przebiegu stażu ubezpieczeniowego, co wprost wynika z „karty przebiegu zatrudnienia” wnioskodawcy zalegającej w aktach emerytalnych.

Do okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy zaliczył również J. P. okresy ubezpieczenia społecznego rolników: od 2.01.1987 r. do 3.01.1987 r., tj. 2 dni, od 16.07.1996 r. do 31.08.1996 r., tj. 1 miesiąc i 16 dni, od 25.02.1997 r. do 31.03.1997 r., tj. 1 miesiąc i 4 dni, które stanowią tzw. okresy uzupełniające brakujący staż z tytułu łącznie wynoszące 2 miesiące i 22 dni.

Organ rentowy nie uwzględnił J. P. okresu podlegania przez niego ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1.01.1987 r. do 1.01.1987 r. (jeden dzień), od 4.03.1987 r. do 31.12.1988 r., od 1.07.1996 r. do 15.07.1996 r., od 1.01.1997 r.

do 24.02.1997 r., ponieważ okresy te pokrywają się z okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu z innych tytułów, okresu podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu od 1.07.1992 r. do 30.06.1996 r. gdyż składki od III kwartału 1992 r. do II kwartału 1996 r. nie zostały opłacone, jako przedawnione (k.45 akt sprawy) i okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu przez J. P. 16 roku życia, tj. od 1.09.1971 r. do 20.06.1973 r., gdyż w tym czasie był on zatrudniony w (...)w R., gdzie - na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu był pracownikiem młodocianym, uczniem pobierającym praktyczną naukę zawodu, który to okres został wnioskodawcy zaliczony do stażu ubezpieczeniowego.

Łącznie staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 24 lata 8 miesięcy i 27 dni.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS, zaświadczenie przedstawione przez wnioskodawcę – k.45)

W decyzji z dnia 20 września 2016 roku organ rentowy przeliczył J. P. rentę i wskazał, że do ustalenia wysokości renty – na dzień wydania decyzji (czyli 20.09.2016 r.) - przyjął 28 lat 7 miesięcy 3 dni okresów składkowych i 8 miesięcy 1 dzień okresów nieskładkowych.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody. Jako wiarygodne ocenił zebrane w sprawie dokumenty i to zarówno pochodzącym z akt emerytalnych wnioskodawcy jak zgromadzonym w postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie złożone przez J. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 30 maja 2017 r. odmawiającej mu prawa do emerytury, nie jest uzasadnione.

W/w wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu emerytury w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zmianami) tj. w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy oraz przy uwzględnieniu faktu, że urodził się on 25 grudnia 1955 r. Wspomniana ustawa w obejmującym przepisy przejściowe rozdziale 2 działu X zawiera szczególną regulację przejściową dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mianowicie w art. 184 zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane, zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy, więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Powołany przepis art. 32 stanowi zaś, że ubezpieczonym zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż powszechny, czyli w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa,

za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 2 powołanej ustawy).

Szczegółowo kwestie związane z nabywaniem uprawnień do tzw. wcześniejszej emerytury reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 2 powyższego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynosząc: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach (§ 4 pkt 1 rozporządzenia).

W oparciu o wyniki postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie ustalić można, że J. P. posiada na dzień 1 stycznia 1999 roku 24 lata 8 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w którym okresy składkowe stanowią 23 lata, 2 miesiące i 11 dni, okresy nieskładkowe stanowią 9 miesięcy i 3 dni, okres składkowy w ubezpieczeniu czeskim stanowi 6 miesięcy, tzw. uzupełniający okres z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców stanowi 2 miesiące i 22 dni.

Zgodnie z 10 ustęp 1 ww. ustawy o emeryturach i rentach przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się między innymi okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki oraz przypadający przed dniem 1.01.1983 r. okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, traktując je jak okresy składkowe - jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 tej ustawy, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, i tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Wnioskodawca domagał się zaliczenia mu do stażu ubezpieczeniowego okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników: 1.01.1987 r., od 4.03.1987 r. do 31.12.1988 r., od 1.07.1996 r. do 15.07.1996 r., od 1.01.1997 r. do 24.02.1997 r., od 1.07.1992 r. do 30.06.1996 r. oraz okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu przez 16 roku życia od 1.09.1971 r. do 20.06.1973 r.. Tymczasem brak jest możliwości uwzględnienia tego żądania gdyż okresy od 1.01.1987 r., od 4.03.1987 r. do 31.12.1988 r., od 1.07.1996 r. do 15.07.1996 r., od 1.01.1997 r. do 24.02.1997 r., jak również okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców nakładają się na już uwzględnione okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu. W okresie od 18.03.1986 r. do 31.08.1992 r. J. P. był bowiem pracownikiem (...) z/s w R.. W okresie od 4.04.1996 r. do 30.07.1996 r. był zarejestrowany w ewidencji bezrobotnych prowadzonej przez ówczesny (...) w S., z tytułu czego stosowny zasiłek pobierał w okresie od 5.04.1986 r. do 15.07.1996 r. .W okresie od 1.09.1995 r. do 31.12.1996 r. J. P. był pracownikiem zatrudnionym w (...) z/s w R., przy czym w okresie od 12.10.1996 r. do 24.02.1997 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim z tytułu czasowej niezdolności do pracy, za które został wypłacony zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego.

Natomiast okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu od 1.07.1992 r. do 30.06.1996 r. nie może być uwzględniony, dlatego, że składki od III kwartału 1992 r. do II kwartału 1996 r. nie zostały opłacone przez J. P., co wprost wynika z wystawionego 8.12.2016 r. przez KRUS Oddział Regionalny w R. zaświadczenia nr (...) – przedłożonego również przez wnioskodawcę w toku postępowania.

Okresem składkowym, o którym mowa w art. 10 ust 1 pkt 1 ww. ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest np. okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ustawy z 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, w którym rolnik z mocy art. 40 tej ustawy był zwolniony z obowiązku opłacania składki (mianowicie rolnik, który rozpoczął

prowadzenie gospodarstwa rolnego przed ukończeniem 35 lat życia, był zwolniony od obowiązku opłacania składki przez okres pierwszych 5 lat gospodarowania). Warunki, zatem z art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy spełnia także ten rolnik, który co prawda nie opłacał składek, ale tylko, dlatego, że z mocy ustawy był z tego zwolniony, – co w niniejszej sprawie nie miało miejsca w stosunku do wnioskodawcy, gdyż doszło do przedawnienia, ale składki nie zostały uiszczone (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 19.03.2010 r., II UK 249/09, wyrok Sąd Najwyższy z 22.01.2003 r., II UK 51/02 OSNPUSiSP z 2004 r., nr 7, poz. 1277, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 1.10.2013 r., III AUa1873/12, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 4.11.2015 r., III AUa. 884/15 i z 3.12.2015 r., III AUa 251/15.). Generalnie, zatem zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach odesłanie do odrębnych przepisów należy rozumieć, jako warunek wywiązania się z obowiązku nałożonego przez te przepisy na rolnika podlegającego ubezpieczeniu (tak Sąd Najwyższego w wyroku z 10.10.2006 r., I UK 73/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 28.12.2016 r., III AUa 955/16).

Łącznie, zatem okresy ustalone w niniejszym postępowaniu i uznane za udowodnione okresy ubezpieczenia wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku nie dają 25 lat wymaganych przepisami, jako warunek nabycia prawa do świadczenia w obniżonym wieku.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stosownie do art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie od decyzji ZUS z dnia 30 maja 2017 r. uznając ją za prawidłową i odpowiadającą rzeczywistemu stanowi.

(...)